

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény

Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Égész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukes M., Opperlik A. I. Daube G. L. és társánál és Ilernd: Bräuben: Stern M.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyilttér petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A gazdasági munkásokért.

A képviselőházban immár napirenden levő törvényjavaslat a mezőgazdasági munkások és a munkaadók jogviszonyainak rendezését, azaz a becületlen munka és a szerződés szentségének védelmét, de egyszerre mind a rendbontó főrekvések megrendszabályozását vette célba.

A földmívelésügyi tárcza 1898. évi költségvetése pedig Darányi miniszter megkezdett akciójának első sorban humánus, emberszeretettel áthatott fölát, a tisztességes munkás iránt való legjobb akaratot domborítja ki.

A törvényjavaslatban a munkások rovtására üzött visszaélések elbirtása és megváltásában nyilvánul a miniszter intenciója. A költségvetés pedig eszközöket teremt a munkásbajok orvoslására.

Ezek közül első helyen a mezőgazdasági munkások személyi hitelszükségletének kielégítésére szolgáló intézmények megteremtésére fölvetett százezer forintot kell kiemelnünk. A miniszter a költségvetés indoklásában elismeri azt, hogy olcsó személyi hitele nincsen s ha nyári keresménye szükségletit fedezésére nem elegendő s ha a jólkü állandó munkaadó ki nem segít, kénytelen az aratásnál majdan szerzendő gabonáját előre eladni. A gazdasági munkásnak ez a helyzete a munkaadó és munkásra egyaránt káros. Az a munkás, a ki potom áron adja el a jövő évi keresményt, nem

csak anyagilag veszít, de a reménytelenségben könnyelművé is lesz; a munkaadó meg csak felületlen munkát s hiányos kötelességteljesítést várhat attól a munkástól, a kinek keresete már előre el van adva. Ezen — ugymond a miniszter — községi segélyalapok, segélyző egyesületek létesítésének támogatása által szándékozom segíteni s úgy hivatalos, mint társadalmi uton is oda fogok halni, hogy ott, a hol erre szükség van, az önkormányzati testületek, a munkaadók és munkások által oly segélyalapok, segélyegyletek létesíttessenek, a melyekből a megszorult munkás, ha nem is díjtalanul, de a legkisebb kamattal kapjon kölcsönt.

Anyagi támogatás mellett figyelemmel van a miniszter az értelmileg fejlett munkások morális és szellemi szükségleteire is, a midőn a jó gazdasági cselédek és a jó munkások jutalmazására, nepies fölolvadások rendezésére, munkás könyvtárak segélyezésére, továbbá a munkásokkal helyes irányban foglalkozók tevékenységének támogatására 40.000 forintot irányozott elő.

A megkezdett akcióban az érdekelt társadalom támogatására és közrehatására számít a miniszter. A magyar gazdáközönység már eddig is kimutatta, hogy szívesen megy vele és vezérlete alatt. Reméljük, hogy ezek után a munkásnép is ezt teszi és teljesen hátat fordít a nagy szavakkal dobálózó hamis munkásprófétáknak.

A mezei egerek ellen való védekezés.

A védekezés első sorban abból áll, hogy ne irtsuk és ne üldözzük azokat az állatokat, a melyek az egerek ellenségei. Feltétlenül kimelendők a vérese, egerész ölyv, valamennyi kisebb bagoly, a sün, a cziczkány s a menyétke; hol a vadászat jelentéktelen, vagy hol nagy az egértömeg, ott kimelendők az örgébcis (bábászarka), a vetési és fekete varju, a nádi és mezei ölyv, továbbá a nyest, nyuszt és görény, valamint a róka. A kimelésen kívül, gondoskodni kell fészkelő tanyákról (sűrű bokros helyekről), valamint a nyílt mezőn pihenő helyekről (földbe vert karók és póznák) is.

Az itt futolag megemlített különböző állatok az egér rohamos szaporodását minden esetre késleltetik, sőt meg is akadályozzák, de mindazonáltal gyakori eset az, hogy nagy egérjárás esetén az embernek magának is kell beavatkoznia, hogy e csapásnak minél előbb végét vesse.

Lássuk már most, hogy e tekintetben mit lehet tenni.

a) Az egerek agyonvérese szántáskor. Tudjuk, hogy az egér nem fészkel és nem is tanyázik mélyen, úgy, hogy 4 1/2 és 5 hüvelyknyi mélységben járó eke majdnem valamennyi egeret kifordít, ilyenkor nincs egek hátra, minthogy egy munkás a kifordított egeret azonnal agyonüsse, a fészkekben levő fiakat agyontiporja. Gazdáink

TÁRCZA.

DALOK.

Ki mondja, hogy kegyetlen vagy,
Ki mondja azt teróiad?
Ki mondja, hogy a szívemet
Te össze-vissza zuztad?!

Te györnek vagy, s az én szívem
Játékszer volt előttd,
És addig játszottál vele
Mig össze-vissza törted!

Nem te valál könyörtelen,
A játékszer volt gyenge!
Az Isten miért is nem teremt
Köszivet a kebelbe!

Virágos kert volt a szívem,
Virágillattal telve,
És lepke volt minden dalom,
Virágra szálló lepke.

Templommá lett most a szívem
Benné tiéd az oltár!
S azóta mindenik dalom
Egy ájtatos szent zsolttár.

— Ipszilon. —

A felhők alakjai.

Irtá: Nagy Ferencz.

Kivántad édesem, hát teljesüljön akaratom,
Irok neked a felhők alakjairól, ambár mondhatom,
nem ismerek nehezebb valamit, mint egy kényünk,
kedvünk ellenére kiválasztott feladatod kidolgozni.

Régen feltettem magamban, hogy az efféle
tárgyakról nem írok s mégis bevalom, hogy könnyebben
tudnék a szerelméről, a csillagos égről,
a szép szemekről, a divatról, a konyhaművészetéről
írni, mint a felhők alakjairól és könnyebb volna
nekem egy szép mesét kidolgozni, mint a felhők
között barangolni. hol hűvös a lég, hol nincsen
élet, csak ridegség.

Még nem nagyon régen, holdvilágos, csillagos
estéken együtt ábrándoztam a leánykákkal,
együtt néztük a bárányfelhők lassu szállongását;
a sebes szárnyu és alkotni tudó képzelet mihamar
talált magának alakot a felhők játékában, de ma
már, édesem! tul vagyok azon, mikor az ember
az ábrándok világában él s mi tőrés-tagadás, az-
óta nehezebben megy nekem az írás mestersége is.

— És mégis meg kell lenni! — hangzik
ajkaidról.

— Legyen! . . . De ne vess rám követ, ha
talán nem fog tetszeni mondókám.

— Ülj ide mellém szőkefirtű angyal, ma
épen felhős az ég, itt ott fénylenek csak az ég-
keleti boljján a csillagok, olykor-olykor pillant ki

a felhők alól a méla hold, keressük ki együtt a
felhők alakjait s ha hiszesz az alakok jövendő-
mondásában, elmondom, mit jelentenek azok te-
neked. —

Nézd, milyen változatosan tarka az ég bol-
tozatja, ott hol a hajnal két, tiszta az ég, ragyogó
csillagok borítják felületét, alig szállingózik rajta
egy eltévedt fehér fellegfoszlány. Feljebb már rit-
kább a fényes csillag, több a felleg, itt közepén
pedig, hol a tündöklő északi sarkcsillag áll, nagyobb
és sebesebb a felhők játéka. — Menjünk tovább!
Térjünk nyugot felé. Nézd, itt alig látnak szemünk
egy két fénylő égitestet, a fellegek is sötétebbek
s csak olykor-olykor világítja meg azok széleit az
ezüstös holdsugár. Amott beljebb alig látni már
az esti csillagot, körülötte sötét fellegek borítják
be az égboltozatot . . . olyan komor, olyan szo-
moru ez az utolsó kép.

Ilyen az élet is. Hajnalunkban — az ifju
korban — tiszta, derült az ég, ragyogó csillag
ezrei vesznek körül; az ifjuság, az öröm, az élet-
kedély, az idealizmus; fogékony keblünkben az
ifju szív, az ifju lélek hevül minden szépért, min-
den nemesért, Felgyul szívünkben a tavasz, a sze-
relem és édes ábrándban ringat ez a mesés ér-
zelem, s a ki vissza nem él a hűséggel, megtalálja
a mit keres: a boldogságot.

A következő évek — ez már így megy világ
kezdete óta — gondokat teremnek. Az otthonba
többen furakodnak, a kis család megnépesedik,
égyedni, dolgozni kell, hogy a kis fészeknek meg-
legyen a minden napi szükséglete és megtörténi

érthetetlen módon idegenkednek ettől az eljárásról, pedig az semmivel sem drágább, de annál biztosabb a többi eljárásnál. Hol kevés az egér, ott a szántó ember is végezhet velök, egérfogás esetén azonban tanácsos, hogy az eke után a szántón kívül más munkás is járjon. Ez utóbbi esetben a szántás drágul, de ne feledjük, hogy a méreg alkalmazásához szintén munkaerő szükséges, amely sokkal többbe kerül és amely — mint látni fogjuk — soha sem adhat olyan jó eredményt, mint a most szóban levő.

b) Kiöntés és elárasztás. Az előbbi csak kis helyen, pl. kertben sikeres vagy a hol csak kevés egér van, nagy gyökortalanban csak mint elárasztás jöhet gyökeres olyan helyen, a hol a víz bevezetése könnyű s a hol azt a gazdálkodási ág megengedi. Az egerek egy része elpusztul, de legnagyobb része száraz, dombos helyre húzódik, a hol azután könnyebben és gyorsabban irtható. Némely helyen a kiöntéshez trágyalevet használnak.

c) Egérfogó árkok. Ha az egér csak fölönként mutatkozik, vagy hol arról van szó, hogy az egérsapás tovaferjedését, vagy az egerek elszéledését (pl. kazlak vagy boglyák alól) megakadályozzuk, ott jó szolgálatot tehetnek az egérfogó árkok. Ezeknél kívánatos, hogy a megvédendő terület felé eső árokfal meredek, ha lehet függélyes és mindenekfelett sima legyen, hogy az árokba hullott egér rajta arrafelé föl ne mászhassék. Az ilyen árkot tehát csak kötött talajban lehet alkalmazni és mélysége és szélessége 30—50 centimeter között váltakozhatik.

d) Egérfogók. Ezek alkalmazásáról csak kis helyen lehet szó, vagy ott, a hol a terület felszántásának némi akadály van. Legjobban van elterjedve az ugynevezett hohenheimi egérfogó. Ez egy egyszerűen esztérgályozott facsól, melynek csak egyik nyílása annyira tág, hogy az egér azon a fogóba behatolhasson, míg a másik annyira szűk, hogy azon át a fogóba került egér ki ne szabadulhasson.

A egérfogót (a szállító czégre rendszeren felszerelve küldi) az egérlukák bejáróiba kell illeszteni olyan formán, hogy a kötőszál elragása után a rugót a föld felé ne tartózzassa.

Az egér ezekben a hohenheimi fogókban akként fogódik meg, hogy ki akarván jutni a lyukból, behatol a csöbe annyira, hogy a fogó karika éppen a nyakára vagy a mellősi lába tájára esik; hogy azután tovább mehesse, elragja a rugót lekötő fonalat, erre azonban a felszabadult rugó a fogó karikát felfelé rántja és elfogja az egeret.

Németországban ezt a fogót igen kedvelik s a reinhesseni gazdasági egyesület ezt a fogót kiválóan ajánlja.

Mint hogy ez az egérfogó nem drága (ezeknek ára, minden fizetni valót beszámítva, 38—40 frt), czélszerű volna, ha azt a gazdák állandóan használnák. Kis községekben azok beszerzéséről a község előljárósága gondoskodnék. Kapható Magyarországon a kapuvári uradalomban (Sopron) darabja 7 kr.

Ezek az eddigismertett egérfogási eljárásokon kívül alkalmazásba kerül az egerek ellen a méreg

e) F o s z f o r. Ezt keményítőpeppel, vagy pilulák alakjában használják.

A pép készíthető következő módon. 100 (egyszáz) rész (pl. kgr.) közönséges és legolcsóbb rozslistre veszünk körülbelül 150 (egyszázötven) rész (pl. liter) azt péppé kavargjuk össze s abba azután 1 (egy) rész (pl. kgr.) foszfort keverünk be. A pépnek használatkor oly sürűnek kell lennie, mint a jó sürű tejfölnek; ha sürű volna, akkor hozzá lehet adni egy kis vizet.

A mérges pép elkészülése előtt vágatni kell zsupszalmát. kákát vagy a hol az nincs, czirokszakált 2—2 deciméter hosszú darabokra, olyan mennyiségben, hogy minden kezelendő egérlukára két két szalmadarab jusson.

Minden egyes egérlukába be kell dugni két-két darab szalmát, a melyet a munkás elebb a magával egy kis edényben vitt foszforos pépbe bemártott. A méreg elhelyezése után a lyukat újból be kell tömni, hogy így a mérgezhézi állat vagy mezei vad hozzá ne férhessen. Ennek az eljárásnak az a czelje, hogy ha az egér lyukából ki akar jönni, okvetlenül hozzá kell érnie a mérgehez, akár lábával akár bundájával. Ha kijött, akkor tisztogató macskatermészetéhez híven azonnal hozzá fog a hozzátapadt mérreg letisztogatásához s így ezen a révén a méreg szájaiba kerül, mitől elpusztul.

Ez az eljárás csak késő ősszel vagy tavasszal alkalmazandó, mikor nem kell félni, hogy a föld befagy.

A foszfor másik alkalmazása pilulák alakjában történik. A liszthez kis vizet kell adni, megkeverve s aztán óvatosan hozzá kavarni a foszfort s még két rész barna szörpöt is. Ezeket a pilulákat kis kanállal az egérlukába kell adni s a lyukat betömni. Ezenfelül vigyázni kell, hogy a munkás a pilulákból valamit el ne szórjon. A mihez a vad vagy házi állat is hozzá férne.

Ezen eljárás — a foszfor alkalmazása — jelentősége nem olyan nagy, mint az előbbi. Ha a foszforok van is némi jó oldala a többi mérreggel szemben, hogy t. i. kellemetlen szaga miatt kevésbé veszélyes, mert az ember hamar észreveheti, mindazonáltal az alkalmazó soha se feledje egy percig se, hogy milyen mérreggel dolgozik, járjon el a legnagyobb óvatossággal és figyelmeztesse különösen a munkásokat e mérreg veszélyes voltára.

Ha a tárgyaló egérfogásról még egyszer végig gondolunk, nagyon is érthetővé válik, hogy a gazda egérfogásra minden évben számíthat, ha e baj nem érte, az a jelenlegi körülményeink között csak véletlen szerencse. És minthogy a véletlen szerencsére sohasem szabad támaszkodni, szükséges, hogy az egeret minden gazda mindenütt és minden esztendőben irtsa. S így az edérekalkulációnak helyes és legkevesebb költséggel járó megoldása csak egyedül a gazdaközönségtől függ.

Irtás módjával alkalmaztassék először az egereknek szántáskor való agyonveretése; eke alá nem kerülő helyeken a foszforos pép; vagy a hohenheimi egérfogó; míg ellenben olyan helyeken, hol kis területen sok egér van, ott a foszforos pép és egérfogó árkok.

Az irtás legsikeresebb ideje a késő őszi vagy a korai tavasz, foszforos mérges pépet csakis ilyenkor tanácsos alkalmazni, ellenben az agyonveretést minden szántáskor az év bármely szakaszában.

Végül közös védekezés esetén szükséges, hogy tekintettel a helyi viszonyokra, megállapíttassanak azok az egérvető hasznos állatok is, a melyeknek kiméltése ott kívánatos, vagy éppen szükséges.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kitüntetés.** Dr. Wlassics Gyula kerületünk orsz. képviselőjének, vallás és közoktatásügyi miniszternek s Ő Felsege valósgagos belső titkos tanácsosának a király Ő Felsege az első osztályu vaskoronarendet adományozta. Ő Excellenciájának, mint vallás- és közoktatásügyi miniszternek, eddigi működése a tanügynek és kulturának általános fellendülését jelenti. Alkotásai, reformjai, sokoldalú és nagy horderejű munkálkodása által a nemzet elismerését és háláját már is kiérdemelte. Megmagyarázható tehát az az öröm, amellyel nemcsak vidékünk és a hazai launügyi körök, hanem a nemzet minden rétege fogadja a legmagasabb kitüntetést. — Csáktornya városának előljárósága nevében a város birája, Petrics Ignác, ez alkalomból sürgönyvel üdvözölte miniszter urat, hogy neki a város polgárságának örömét tolmácsolja.

— **Hivatalos látogatás.** Szöcs Mihály zalaegerszegi m. kir. csendőrszázados múlt héten az összes muraközi csendőrőrsöket megvizsgálta, f. hó 12-én a helybeli állomás is megfordult.

olykor-olykor, hogy a sors, az emberek közbejártásának s a tiszta ég, a meglegedés ege egyidőre elborul.

Elborul, de ismét kitisztul. A kölcsönös szeretet, becsülés és odaadás fűdítő harmatot küldenek a kis otthon népeire.

Igy mulnak, így suhannak el az évek, a mikor eljön a dél, az életnek dele, szárnyra kelnek az otthon csemetéi, szaporodnak a gondok, lázasabb az élet, több irányba fűződnek a szeretet szálai, itt-ott komorabb képeket látunk. De ha a sors olykor sebet is üt a sziveken, (gondoskodott rólunk a jósgagos ég!) megmarad a hit vigasztaló szava és a ki hiszen, a ki Istenben bizik, üdvözüli.

Korosabbak leszünk, az élet is nehezebb lesz. Nehezebb, de nem öröm nélkül. A ki szeret, a ki szeretnek, a ki embertársai becsülését bírja, a ki jól tesz övéivel, másokkal, s a ki szereti hazáját és áldozni is kész érte mikor kell: annak nem vesztett kárba élete. A lenyugvó napnak is melegít még sugara, a hanyatló életnek is megvan a maga öröme. Hit, remény, szeretet, e három szép csillag fényt derítenek arra, ki okosan használja fel a mulandó élet óráit.

A mi ezután következik, arról hallgatók . . . A lenyugodott nap után éjszaka következik. Ne tudj te erről, a te egedre most kél fel a hajnal csillaga, gyönyörködjél annak fényes sugaraiban, hagyjuk el az élet képeit, keressük az alakokat a felhők közt, lássuk mit jelentenek azok.

Nézd! ott az ég keleti oldalán azt a szép fénylő csillagot, mellette, a két szállingozó felhő között azt a virágoskor képletet, amott feljebb azt a bátor lovagalakt, mely délcegen tér ki ama másik alaknak, mely egy ifju hőlyget ábrázol. Tovább . . . tovább . . . tekints oda, hol a szép fényes csillag között egy szép oltárt mutatnak a felhők, melyet a hold ezüstös sugaraival olyan szépen bevilágít. Amott mintha lombos fák árnyaiban állana egy szép kis lak, felette a ragyogó északi sarkcsillag tündököl, körülötte az a sok különböző árnyalatu alak milyenbarátságosan bólogat. Tudod-e mit jelentenek ezek, mit lehet ezekből jövedőlni?

A virágokrétára örömteljes életet, a bátor lovag hű támaszt, az ifju hőly hű szeretőt, az oltár egyesülést, a fényes felhők, a ragyogó csillagok, tisztá, zavartalan együttélést, a kis lak édes otthoni, a felette álló ragyogó északi sarkcsillag változhatlan, örök boldogságot, s az a sok alak a kis lak körül a rokonszivek szeretetét jelenti.

Szeress! szeress! híven, s szeretve — szeretve leszesz hozzád tartozóid által, szeretve az által, a kivel együtt megalkotni vagy hivatva a földi boldogságot.

Teljesüljön szived minden vágya, ez az én óhajtatásom.

É g v e l e d i ! —

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Sarudy Ottó okl. polg. isk. tanítót az alsó-lendvai áll. polgári fiúiskolához segédtanárnak nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szakonyi Géza alsó-lendvai áll. polg. isk. rendes tanárt hasonló minőségben a helybeli áll. fiu polgári iskolához áthelyezte.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Szmodics Szilárd tanítót a a negyedik hegykerületi állami elemi-iskolához rendes tanítótá kinevezte.

— **Áthelyezések.** Kohut Gyula nagykanizsai posta- és távirtdatiszt hasonló minőségben a helybeli kir. posta- és távirtda-hivatalhoz helyeztetett át. — Verebely József helybeli posta- és távirtda-gyakornok meg hasonló minőségben Nagy-Kanizsára tétetett át.

— **Kitüntetett kiállítók.** Az ezredéves kiállítás befejezése alkalmából hírt adtunk arról, hogy a kiállítási felkűldött tárgyakért a helybeli közs. elemi népiskola s Nagy Károly idevaló áll. tanítóképző intézeti rajztanár elismerő oklevelet és bronzérmeket kaptak. A nagy csinnal és művészettel kiállított oklevelek és érem a múlt héten érkeztek le a kitüntetetteknek méltó jutalmul a modern haladásért egyfelől, s másfelől azért a helyes vezetésért, melyet a rajztanítás körül a bemutatott rajzokból a zsüri konstátált.

— **Zalavármegye törvényhatósági bizottsága** e hó 13-án és 14-én tartotta rendes közgyűlését dr. Jankovich László gróf főispán Ó Méltósága elnöklete alatt. A törvényhatósági bizottsági tagok nagy számban jelentek meg s főleg nagy érdeklődést tanúsítottak a törvény értelmében öt kilepő s egy lemondott közigazgatási bizottsági tagnak választása iránt. Beadott 237 szavazat. Megválasztottak: Eperjesy Sándor 206, Koller István 192, Ziegler Kálmán 183, Gyömörey Vincze 174, Hertelendy Ferenc 166, Barcza László 147 szavazattal. A közgyűlés a megválasztottakat élénken megéljenzte. A közgyűlés további lefolyásáról jövő számunkban.

— **A helybeli Szépitő-Egyesület** választmánya gyűlést tartott f. hó 15-én Morandini Balint elnöklete alatt. A tárgyalás során kimondja elnök indítványára a választmány, hogy a temetőbe vezető megyei utat, a tel folyamán szabályozni fogja, illetőleg, ha körülményei megengedik, mindkét felől, ha pedig nem, csak egy felől, gyalogjáróval fogja ellátni. Miután azonban ehhez vagy 2000 m² földre lesz szüksége, melynek szállítása már maga is tekintélyes összegbe kerül, az egyesület csak akkor vállalkozhatik tervének kivételére, ha kellő támogatásban részesül. E végből megkeresi a várost, hogy a szabályozási vonalba eső földdarabok kisajátításában az egyesületnek kezére járjon, valamint, hogy az utvonnal befásításáról gondoskodjék. Az egyesület különben már bírja a plébániahivatal ígéretét, mely hathatósan igyekezik közreműködni az iránt, hogy Dráva-Szent-Mihály községe földet adjon, a többi külfári községek meg a fuvarozást teljesítsék ingyenesen. Ugyanabban a tárgyban megkeresi az elnökség a szolgabírói hivatalt is, hogy az ezen utvonnal keresztülszelő pataknak egy darabig való kimélyítése és kiszélesítése érdekében intézkedni sziveskedjék, hogy a tavaszi áradások rohanatai az utvonalat esetleg meg ne rongálják. — Ugyanebból a gyűlésből kifolyólag megkeresi továbbá az egyesület a város előjáróságát, engedje meg, hogy az egyesület a városon keresztül folzó patak mentében levő nyárfákat,

melyek különben is akadályozzák a patak másik partján ültetett gesztenyék fejlődésökben, a saját költségén kivághathassa s azokból deszkákat fűrészelthessen, melyeket azután mulatságainak rendezésénél felhasználhatna. — Az ideí számadások átvizsgálattására a választmány Alsóghy Alajos, Petrics Ignác és Sztrelita Károly tagokból álló bizottságot küld ki.

— **Perselynyitás.** A helybeli Szeiverth-féle asztallársaság, néhány szegénysorsu iskolásgyermekeknek téli lábbelivel való ellátása céljából perselyt tart állandóan a Szeiverth-féle kávéházban, melyet múlt héten kedden nyitottak föl Rosenberg Lajos elnöklete alatt megtartott összejövetelen. Az ez alkalommal megindított gyűjtés a perselyben talált összeget 46 frtra egészítette ki, melyen 15 pár csizmát rendelnek meg, 3-at polgári iskolai s 12-öt elemi iskolai tanulóknak részére. A jótékony ünnepély kedélyes társasvacsorával volt egybekötve, mely után is jó sokáig maradt együtt a jökevű társaság.

— **Halóhalozás.** Plichta Ferenc csáktornyai nyug. kir. s. telekkönyvezető és 48-as hónapd a gyűhdés következtében f. hó 11-én Saffarszkon hirtelen elhunyt. A boldogultat, kit Csáktornyan általában Plichta bácsinak hitlak, hivatalos kiküldetésében, végrehajtás közben érte utól a halál a falusi bírónak a lakásán. Miután a bírő ragaszkodott ahhoz, hogy az elhunyt ott temetessék el, a hol kisenvedett, Plichtát f. hó 12-én Stridón temették el, a hol az ottani közönség nagy részvéte mellett kísérté az örök nyugalom helyére. Legyen zavartalan örök pihenése!

— **A temető útja.** Már öröktől fogva hangzik a panasz, hogy a fenéki sáros megyei uton a temetőbe való közlekedés mennyi nehézséggel jár. A város már több ízben próbálkozott meg ez utvonalnak javításával, de minden eredmény nélkül. Ennek a bajnak is a szanalása — úgy látszik — a helybeli Szépitő-Egyesületnek maradt fön, mely már hosszabb ideje tervezi ennek megvalósítását, de most erélyesen vette kezébe, hogy keresztül is vigye. Megkeresi ugyanis a város előjáróságát s a plébánia hivatal utján a külfára községet, hogy munkájában segítségére legyenek. Hiszszük, hogy a derek egyesület meg is találja a megérdemelt támogatást mindenütt, a hol keresi, annyival is inkább, mert az utvonnal szabályozása meg e mellett is nagy költségébe lesz az egyesületnek, s mert egy oly utnak a használhatóvá tételéről van ezuttal szó, mely — sajnos — az emberiség halandósága okából, a város és külfára kath. közönsége részéről nagyon sűrűn vételik igénybe.

— **Többrendbeli lopások.** Jankovics Ferenc felső- királyfalvi és Zadravec József senkovezi lakosok Csáktornyan és környékén derekban dézmáltak meg több helyen a baromfiakat, melyeket azután a csáktornyai piacon értékesítettek. A csendőrség azonban nyomukra akadván, a tetteseket csakhamar kézrekerítette. A csirketolvajok a helybeli kir. járásbíróság börtönében várják elítéltesüket.

— **Színészet.** A városunkban időző színársulatról, eddigi működése alapján, elmondhatjuk, hogy a színre került darabokban, nem nézve a szigorú kritika szemüvegén, igyekeztek a közönségnek türethető élvezetet nyújtani. Aársulat tagjai még leginkább megálják helyüket a népszínműben és a vigjátékban, sőt lehet mondani, hogy ezen műfajokban aársulat több kiváló tagjának játéka a kényesebb műzlest is kielégíti. Az összzjáték ellen azonban van némi kifogásunk,

mert bizony többször megtörtént, hogy egyes jelenetekben egyszerre többen is belekezdtek szerepükbe. A mult szombati és vasárnap tel színház meggyőzhette az igazgatót arról, hogy a közönség érdeklődése és pártfogása legtöbb esetben a darabtol is függ. A játérend különben a közetésekből állott: a mult héten: szombaton »Trylbit«, vasárnap »A gyimesi vadvirág«-ot, hétfőn »Csalj meg édest«, kedden »A becsületbíró«, szerdán zónaelőadásban »A gyimesi vadvirágot«, csütörtökön ugyanilyen előadásban »Trylbit«, tegnapi »Keresd a szived« című dramatizált darabot.

— **Megtevesztés.** A spanyol és portugal borok vásárlói ezen uton figyelmeztetnek, hogy gyakran kínálnak bodega borokat, melyek nem a Budapestben. Bécsben és Prágában székelt és az egész continensen elterjedt »The Continental Bodega Company«-tol erednek. Ezek az üzletek szintén Bodegának nevezik magukat, hogy a hasonló névvel megtéveszsek a közönséget s úgy lássék mintha ők Continental Bodega képviselői lennének; boraik azonban csak oly valódiak mint a bitórolt név, mert csakis és kizárólag a Continental Bodega Company boraik erednek tényleg Spanyolországból és Portugálból, a minthogy osztaltat elismerésben részesül a Continental Bodega borainak jószágáért. Dr. Hirt egyetemi tanár »már rég használta taja üdülö betegével«; Dr. Pfistermeister müncheni udvari orvos azt írja, hogy a Continental Bodega 33 sz. Tarragona boraik öreg emberek és üdülök számára már évek óta rendel; Dr. Russroum ambergi dandárorvos rendkívüli erősítőszer gyanánt ajánlja és rendel e borokat; Dr. Müller hannoveri titk. egészségügyi tanácsos azt írja, hogy kipróbálta a neki beküldött borokat, tisztnak, jóízűnek találta. A próbákban fennmaradt bort szegény betegeknek juttatja, a vagyosoknak pedig feltétlenül ajánlja használatra; Dr. Reh frankfurti egészségügyi tanácsos azt írja, hogy főleg a Fortbor az, melyet nagyon gyakran szokott rendelni erősítőnek; Dr. Buttersack heilborni udvari tanácsos pedig azt mondja, hogy ajánlja e borokat minden orvos figyelmébe. »A Continental Bodega boraik kaphatók Stráhia testvérek uraknál, poharankint kimérés a Hackl-féle vasúti vendéglőben Csáktornyan.

A gyermekbetegségek elötekezésének megátóltatása abban rejlik hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességű kifejött szervezettel bírjon, mely a baj csiraját fejlődni nem engedi. Különféle ezt célzó gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosn tudott dolog hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várakozásnak minden tekintetben megfelel; s e szer a csukamájolaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételelétl undorodnak, s ezért nagyon lézagpótló a Zoltán-féle csukamájolaj melynek sem ize sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnöttek szívesen veszik be. Forak tára Zoltán Béla gyógyszerész tárában, Budapest, V. Nagykorona utca 23. szám, hol üvegenként 1 frtert kapható.

Szerkesztői üzenet:

— **Mura-Szerdahely.** B. F. Beküldött panaszlevélét, melyben az illeto lelkésznek kis leánya temetése alkalmával tanusított hivatalos eljárása és magaviselt fölött mond elítelő szavakat, nem közölhetjük. Az egész eset nem tartozik annyira a nyilvánosság, mint inkább az egyházi előjáróság elé. Ha hazafiatlanság esete forogna fenn, bizonyára nem volnánk kimélettel az illetoekkel szemben, de ez az eset kizárólag egyházi ügy, melybe nem árthatjuk magunkat bele. Ha tanácssal szolgáltunk, akkor azt ajánljuk: 1.) Forduljon pallaszával az esperes urhoz, vagy Zagrábba az érsek urhoz, ott — hiszszük — igazságot fog találni. 2.) A panaszlevél nyilvánosságra hozatalával hagyjon fel, mert a levélben előforduló vádak és kifejezések oly súlyosak, hogy sajtópörnek képezik a tárgyat, s mivel minden állításának valóságát bizonyítani, minden valószínűség szerint ön lenne a vesztes.

R. L. Csákt. »A kis naivát« nem hozhatjuk, de a verseket alkalmilag.

Felolő szerkeszto:	Segéd-szerkeszto:
MARGITAI JÓZSEF	ZRINYI KÁROLY.
Kiadó és lapatlajdonos:	
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)	

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel** Filipova kam se predplate i obzime pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedanokrat i to: u svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštajē 10 kr

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računajū.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Gospodarstvo.

Sol za marhu.

Akoprem je vsakomu gospodaru poznato, kak dobra i hasnovita je sol za marhu, ipak ima još vrlo vnoga gospodarah, koji to nemare, misleć, da se marhe more i prez soli jednako dobro razvijati. Ipak tomu nije tak. Vu hrani, koju dobiva marha, mora biti stanovita vnožina soli, ako hoćemo, da bude hrana odgovorala organizmu marhe, vu kojem se nahadja, osobito vu krvi i želudčanom soku, koji vrši probavu hrane, stanovita vnožina soli.

Vu ljetu, kad je marha na paši, ili ako se vu staji hrani sa frižkom krmom, navadno ne treba soli, ili barem ne vu tolikoj vnožini, jer imadu mlade zelene trave dosta soli vu sebi. Drugač je vu zimi, kad se marha hrani sa suhom krmom, koja ne ima toliko soli vu sebi i koja je teže probavljiva, i gde je suha hrana više put i huda, onda mora se marhi davati sol, hoćemo li, da nam ostane zdrava i da se dobro razvija. Izprobanje vući, da marha, koja dobije navěk primjerenu vnožinu soli, ne samo da se bolje razvija, da hranu bolje probavlja, nego da takova marha dobije svetlešu dlaku, osobito konji, ter postane živajnija i veseleša, jer čela krv bolje djeluje. Sol osobito

djeluje i na to, da pospješuje prelaz probavljane hrane, osobito bjelankovine vu krv, ter pospješuje odtakanje mljeka, razvitek mesa i masti. Pomoću soli slabu hranu leže marhu hrani, a pokvarena hrana nije marhi onda škodljiva.

Vu koliko je sol za marhu hasnovita, ipak mora marhu nju dobivati vu pravoj vnožini, ar preveć soli moglo bi marhi i naškoditi, jer bi moglo nastali malo otrovanje krvi. Posljedica bila bi, da marha gubi tek za jesti, postane žedjna, gubica postane njoj vruća, onda je leksira, dobije lijavicu, noge postanu njoj tvrde, više puta dobije i krće itd. Vu kojoj vnožini nek se sol dava marhi put nemore se točno za sve slućajeve opredeliti, to je ovisno od fele hrane, od fele marhe, od toga, kakova je sol i vu koju svrhu se marhi sol dava. Najviše soli treba ovca, najmenje konj. Mlada i stara marha treba više soli, nego li marha srđuje starosti. Bolje je sol davati više puta vu menjšoj vnožini, nego vu vekšoj vnožini na jedenkrat. Navadno se računa za:

jednoga konja na dan	8 do 15 grama
jedna velika krava na dan	15 „ 45 „
jedna mlada krava na dan	10 „ 25 „

jednog pifanog vola na dan	50 do 80 grama
jedna ovca na dan	2 „ 4 „
jedna svinja na dan	5 „ 8 „

Vu kakvom obliku neka se dava sol? Ako se sol marhi dava kakti hraniva, onda se njoj dava navadno kak kamenita sol, da ju marha liže, dava li se pak sol više kak vručvo, onda se suha sol dava meću krmu, ili se raztopi vu vodi, ter se krma sa slanom vodom polije. Da se čim bolje pospješ probava, vrlo je dobro, da se marha za jednu vuru kesneše, kad je dobila sol dobrom friškom vodom napojiti.

Željeznice.

Vudira vu oči, što napredni Japan, koji je za dva tri decenija sebi prisvojil kulturne stećevine, ako kojih se je Evropa vjekove trudila i borila, željeznicama daleko zaostaje. Po veličini, broju pućanstva a i po položaju. Japan najviše spodoben Englezkoj, ter su Japance s obzirom na njihovu vanrednu okretnost vu svakom području materijalne i intelektualne privrede već i okrtili Englezima Azije. Čeli Japan imade stropam 3600 kilometrov željeznice. Razlog se more vu tom izkati, kaj Japanci, ako i doista dobro

Z A B A V A

Zlo je izpalo.

Nevalja, nili nebi smelo biti, da diete roditeljem, nećak stricu, inaš majstoru, mladost starosti nosom zavija ili jednako govoreć, vkanjuje, a ako to ipak biva, onda zna negda potajna sudbina, ili bolje rekuć kaštigujuća sudbina takaj nosom zavijati; o tom bi znal liepi Elek jednu pripovest pripovedati, ali pošto se njega tiče, sudim da bu tiho kak miš vluknji, a pripovest bum moral ja pripovedati.

Liepi Elek je u svoje vrieme bil tak pametan dijak, da su se isti njegovi profesori pred njim sramuvati morali. On je najme u niekih stvarih bil pametniji i više je razmel od svojih professorov. On je najme znal knjige, vuru i nepotrebnu opravu na vino i pivo obraćati, po danu na smrt betežen a po noći kak riba zdrav biti, u jednoj uri svakomu apoštolu na diku i čast po jedan polić kroz požirak zlejati, bedastim pucam dima delati, da su bile sve modre i zelene i više tak liepih kunštov.

On je znal takaj tak liepo plesati, da se ball ili vienčić bez liepog Eleka niti pomisliti nije mogel.

Gde je anda čoviećanstvo postolo noro te se je kakti bez glave u okrugu vrtelo,

tam je liepi Elek moral poiag biti, za da kakti muštra bez vriednosti okolo leti, ili da kakti izkusan general plesajuću vojsku komandira. Stoga si more svaki njegovo veselje predstaviti, koje ga je obuzelo, kad ga je njegov stric, pri kojem je bil na stanu, jednoć, kad su već gusle i cimbal za bal bile zestimane, poslie jednog slanog prodećta, pri kojem pregovaranje niti najmanje nije imalo miesta, jer je stric već takov bil, da pregovaranje nije niti za ves sviet trpel, kad ga je, velim, stric teda negda u njegovu komoricu pustil odili.

Ali Elek je bil prefrigan te je dobro znal kućne navade, pak se je zato tobož žalostnim licem odvlekel u svoju komoru, gde je sa posudjenim i on dan potajno donešenim u kuću frakom očijukal tak dugo, dok mu nije na plečih čvrsto stal, a dva repi, kakti lastovićini dok mu nisu noge pod kolienom tak elektrizirali, da već nije mogel mirno stati, kak niti električna kola nemru, kad struja nije pretrgnjena, to je svaki mogel u Budapeštu videti, ta ga je samo vleklo- obstanaka više nije bilo! — Dva kata visokog cilindra metne na plemenitu svoju glavu a par lakiranih štifletov u desnu ruku i tak sada lievom u tmni po ganjku pipajuć projde mimo vrat strogoga gospodina strica do štengih, zalim po štengah dole, ovde sad obujē u ruki nosēće štiflete i kad

je sve bilo podpuno u redu, ode zbogom stražnja vrata van.

Sve bi dobro bilo, da samo ta stražnja vratašca nisu one večeri takaj bila tak razpoložena za ples, pak su se prenglo u ključenicu zaklopila! To je sve istina, da se dalje nisu zaklopila, kak u ključanicu, jer su tak već od negda bila priredjena, pak im je stoga to bila druga narav, ali su jednoga frakovoga repa pri tom vlovila, te ga nisu niti za cielu Aziju i Afriku hotela izpustiti, makar da je Elek vlekeli i cukal koliko mu je volja bila, a izvana ih odprieti nije bilo moguće, jer su od svog početka bila tak naciujena, da izvana nije bilo nikakove kvake niti luknje za ključ, te su imala samo iz nutra ključanicu sa jakim perom koje je vratašca silom na vratnoj peti obrnulo i ključenicu na sekiricu zaklopilo.

Ali liepi Elek pri toj nezgodi nije izgubil svoju prisutnost duha, jer kad je on mogel svoga strogoga strica čez nos šiknuti, nadal se je i jednimi tvrdokornimi vratil gotov biti. On se anda kakti kaća iz svoje kože, zuje iz posudjenog fraka, te otidesamo u rubači i svetlim štublakom na glavi za hižu na okolo, pak k-glavnim vratam i onde pokuć na vratarovem obloku, za kojega je bil osviedoćen, da za novce i prijateljsku rić hoće jedno oko zapreti a jednu klju-

uvidjaju važnost željeznica, toga prometnog sredstva ne trebaju u ono vrijeme, kak kao na primjer naši krajevi. Promet je u Japanu veoma dobro razvijen; jaka industrija njihova uz veoma fal radničke sile svojim proizvodima već vezda potiskuje evropsku robu iz vnovih azijskih područja, ter seže čak u Ameriku i u englezki posjed (imanje). Šibice i fal tkanine japanske osvojile su već znamenit del izhodne Azije. Nu ovoj industriji služe poglavito vodeni putevi u prometu. Položaj usred morja, vuzki otoki sa vnovogbrojnim dobrim lukama podpomazu u prvom redu primorsku i prekomorsku trgovinu. Uz to je Japanac tak žilavi pjesak, da nuti konji u Japanu ne obavljaju onu službu i nemaju one važne uloge, koja im prinasa pripada. Japanski fijakeri — Jiu-riksa zvani t. j. kola jedne ljudske jakosti — nemaju kočijaša, jer tu su kočijaši i tegleča marha, ako čovjeka i u tom slučaju tako zvati smemo, identični. Nevleče konj kola nego čovjek, a putnici, koji su se tim čudnim kočijama služili, ne znadu se dosta nahvaliti nepopjatne jakosti i uztrajnosti, koju ti ljudi pokazuju, kada cele vure nepromestance hitrim kasom vječuju svoja kolca.

Daleka Australija, koju je priroda zlatom tak bogato nadarila, ali drugač u svakom pogledu na nju zaboravila, zaostala je tulikajše u željeznicama. Oskudica i golotinja su biljeg ovog najsiromašnijeg kontinenta, koji je tak siromašen, da niti drévja nemaju sene, ma da nije prodana pila kak ona Chamissovog Schlemihla. Nepoznate još i denes ogromne pieščane pustare zapremaju najveći del toga kontinenta, a život kuca samo na izhodnom i južnom rubu, pak po mjestih, gde je srećen položaj gora rodil kakovu tekućicu. Urodjeniki, najsiromaškeša familija pod nebom, zaostali su nekoliko hiljada godina iza ostalog svéta isto onak kak i njihovi klockani i tobolčari, koji nam u zoologiji neprezentiraju predstavnike prastarih vremenah, koje su u ostalim kontinentima zdavnja zaménili razvijeni spodobne (forme) životinjstva. Tak se oskudica u pri-

rodi zrcali i u razvilku željeznica. Čeli kontinent, velik gotovo kak Evropa, ima komaj 22.000 kilometrov željezničkih prugah.

Afrikanski željeznički odnošaji spodobni su australskim. Čeli črni kontinent, u kojem bi tri put vsu Evropu namjestiti mogel, u kojem pojedine kolonije isto toliko prestora zapremaju kak i kakva evropska vevlast, ima komaj 1300 kilometrov željeznica. Ne samo gustoćom mreže nego i absolutnom duljinom pruga Afrika jošje iza Australije daleko zaostaje. Razlogi tomu jesu zevsema drugi nego u Australiji. Australija je od negda bila pitoma zemlja, a urodjenici nisu naseljivanju nikad nikakvih zaprekah stavljali. Stopram velike australske pustare, u kojima niti oaza nema, zaustavljaju razvitek željeznica, koje se ograničavaju na primorske plodneše predele. U Africi nahadjamo kršnih narodah, hoji su se naseljivanju Evropljana u vsako doba jako snažno opirali (suprot stali). Pri tom je pučanstvo većkrat veoma gusto naseljeno i vnovogbrojno. Sjeverni rub Afrike zapremili su potomki starih Arapa, koji niti denes nisu zaboravili, da su njihovi prededi Bizant obsédali i u Španiji gospodarili. Mohamedova vjera vlada i denes Afrikom, a ta je najpopularniji faktor, koje se žilavo (čvrsto) suprotstavlja napredovanju evropske kulture. U Africi još i denes više vréde sablja i puška nego li kulturno delo i intelektualna jakost. Nu prirodno bogatstvo Afrike tako je veliko, da evropske naselbine neodoljivom jakostjum vse više proti odporu uredjenika napreduju.

Najveći del željeznica smješten je na najjužnijem rtu črnog kontinenta, gde su se u kapskim zemljama Englezi i holandezki Boeri gusto naselili (7000 kilometrov). Isto tak su i Francezi u Algiru i Tunisu najvažnije točke spojili željezničkim prugama (3300 km.), ter su vezda ozbiljno pristupili osnovi, da se dogradi saharska željeznica. Velika Afrikanska pustara nije tak strahovita kak australska, jer ju tu i tamo prekidaju plodne oaze, koje su prirodna uporišta za željeznicu.

Projektirana pruga saharske željeznice ima od sjevera k jugu udariti. Od Algira kaniju Francezi tračnice položili čezzemlju razbojnički Tuarega, koji denes još u veliki sprečavaju saharski promet, do Timbuk tua na Nigeru, koje je mjesto trgovačko središće (centrum) zahodne Afrike.

S druge strane jako napreduje gradnja željeznice na Kongo-državi, kojoj je belgijski kralj protektor. Uzduž gorostasne veleréke Konga Udarila je željeznica mračnim prastumama, u kojima se ljudožderi skrivaju, i dosegla blizu ekvatora.

Ova će željeznica predréti baš u srdce Afrike, u napučene predele, u kojima se je tropska priroda razvila u svojim najobilnešem formama vegetacije i faune.

Više nego li na ikom drugom mjestu svéta, vršuju željeznice u Africi kulturnu misiju. One će dokončati ono grozno haraćanje arapskih lovaca (vadasov) koji loviju i prodaju roblje, i nepravidni medjusobni labor kojim se zatiru (fundaju) urodjena plemena.

Tak vidimo, da željeznice, koje su u prvom redu trgovini i prometu nameunjene i koje u veliki služuju ratnoj (laborskoj) spremnosti, u dalekim divljačkim krajevima podpomazu najviše humanitarne osnove.

KAJ JE NOVOGA ?

Odlikovanje.

Dr. Wlasics Gyuli, našem ors. oblegatu, ministru i tajnomu tolnačniku Njegovoga Veličanstva je kralj prvoga reda željezne kurune daruval. Dr. Wlasics Gyula kakti oblegat i minister je po celim orsagu tak glasoviti, u školstvu i napredku toliko dobra učinil, da odlikovanje njegovo ne samo nam, koje pri orsačkom saboru zastupa, služi na radost i diku, nego i celomu orsagu, ar njegovu visoku personu svigdi štiju i dićiju! Bog nam ga poživi!

čenicu odpreti i to tak po tiho odpreti, kak je samo moguće.

To je bilo od liepoga Eleka vrlo pametno, jer groz glavna vrata pak po ganjku vuzduž je bilo moći doiti do stražnjih vratašah, kojim je iz nutra tak nespretno zasnu u ključanicu opal. Tu se je mogel zasu malo gore dići na što će se vrata otvoriti i frakov rep, kojega su vratašca priptoga u reštu držala, bude izpušćen a time postane frak prost, kak ptica u zraku i odmah si hoće stalno sestiti na liepoga Eleka pleča.

Ali u varašu je bilo više prefriganih ljudi, n. pr. dugi Peter, u kojem sam u jednom broju Murakóza govoril, bilo je prošle godine, — kak ga je najme ladje kapitan iz svojeg parobroda, u čunu niz Dunav plavajućega, iz vuza priredjenom zakom vlovil. Taj anda dugi Peter bil je opet jedan krat iz rešta izišel te je baš u tom hipu okolo hodal i se ogledaval, nebili gde kaj našel, kaj neima svoga gazdu.

Kad je zaobrnuo u malu vuličku i mimu tvrdoglavih malih vrat hotel mimo se posmeknuti, zapazi na jedan krat, da se je nieki Arapin hotel po svoj prilici bielim načiniti, pak je uslied toga se iz svoje kože izzul te ju je ovde na vratih ostavil viseti.

Dugomu Petru se je koža pričela smiliti, jer kak bu tak sama, po noći, u zabitnoj vulički na vratih visela, a kud je u njoj

još ktoma pri opipavanju malu novčarku, makar samo i sa pet lorinti popipal, onda mu već njegova dobrota srca nije dopustila, da siromašku kozu tu vani na zimi ostavi, gde bi se lahko i smrznula, to on na svoje dušno spoznanje nije hotel vzeti. Njegova meštija, pri prerezavanju žepov i odrezavanju žnoric žepnih urah, je sobom donasala, da je svum meštijum bil obskrbljen i zato samo posegne u žep, iz njega spukne škara, šnjimi odreže ono, kaj dragovoljno nije hotelo iti i odručje do prve krčme, u kojoj su ga već nekoji dobri prijatelji čekali, jer se je danas vrlo važna siednica, glede kassah, penec i pandurov, imala obdržavati.

A naš liepi Elek se u tom vriemenu nije niti u vrataru niti u malih vratah prevkanil, jer vratar je izbilja jedno oko zaprl a velika vrata odprl tak, da je liepi Elek posve komod mogel po dugem hodniku, naravski posve tiho, po prstih, do stražnjih malih vratašah prejti. I kak ga je vratar pri velikih vratih nuler pustil, tak su ga mala vrata sad van pustila, a ktomu su mu sada rado odustila, kaj su pred dugim Petrom oslobodila i od srca njim je bilo žal, da je ali toga bilo premalo.

Makar je i diel fraka bil oslobodjen, z ballom je zato ipak bilo kraj, konec i van, jer stim malim lastovičinim repekom mu

ipak nije bilo moguće kommandira-jućege generala se igrati i Quadrilla kommandirati kroz sve njezine šest figure.

Potajno se anda vleče, ali sad za istinu zalostan, u svoju komoricu, i kad je mimo stricovih vrat se vlekcl, skoro mu se je zvidlo, da mu sudbina iz stričeve hiže nosom zavija i dugi nos kaže, liepomu nevaljancu Eleku.

Prekoračenje zakona.

Kad je u Praskoj započela sveobča vojnička duž nost, kak je danas i pri nas, izišla je naredba, da se svakomu soldatu ima »Vi« reći, a ne više »Ti«, kak je to prije navada bila, jer se tobož nemre znati, jeli tu u prostoga soldata uniformi, u glidi stojećí soldat nije mozbil mladi fiskal, sudec ili dapače i ministerialni savietnik.

Ta naredba je bila proglašena tē se je imala i obdržavati, ali ako je čoviek na nekaj duže vriemēna navaden, neda se to onda na jedan krat odučiti.

Ovak je niekog dana poslie proglašene ove naredbe jedan stariji officir na viezballistu (Exercierplatz) nekaj razjaren doviknul jednomu soldatu: »Ti osel!«

»Vi osel!« govori najnovija naredba, prosim« — odgovori posve mirno soldat.

Em. Kollay.

Pri varmegiji.

Varmegija naša je 13-ga i 14-ga o. m. obdržala svoje veliko spravišće vu Zala-Egerszegu pod predsedničtvom gospodina velikoga župana grofa Jankovich Lászlóa. Vu ovim spravišću je bilo zbiranje 6 članov varmegjinskog upravnog odbora. Nazočni varmegjinski zastupnici jesu dali 237 votumov. Izebrani su: Eperjesy Sándor, Koller István, Ziegler Kálmán, Gyömörey Vincze, Hertelendy Ferencz i Barcza László.

Previšnji darovi.

Njegovo Veličanstvo podelilo je predsjedniku policajnog ravnateljstva svotu od 4000 forinti s nalogom, da ih među siromašno pučanstvo grada Beča razdelji.

Njegovo Veličanstvo darovalo je iznos od 1500 forinti na hasen oficirah i vojnlka, koji su ranjeni prigodom izgredah (škandalovi) vu Pragu.

Sprevod admirala baruna Sterneka.

Uz najveće počasti obavljen je sprevod naglo preminulog šefa mornarice Maksimilijana baruna Daublebskog-Sterneka. Njegovo Veličanstvo je prisutnošću svojom pokojnom admiralu, kojeg je za života visoko cenil, još zadnji dokaz svoje naklonosti pružilo, a ves oficirski sbor bečki, sljedeći primjer svog uzvišenog vojskovođe, sakupil se, da izkažu zadnju počast šefu mornarice. Svi članovi previše vladajuće hiže, zastupnik njemačkoga cara, diplomatski sbor, zajednička vlada, dostojanstvenici monarhije i zakonodavnih tela prisustvovaše sprovodu. Ogromna većina pučanstva bečkoga bila je nazočna kog toga sprevida, dokazajući tim, kako teško narod sa svojim vladarom osjeća (čuti) teški zgubiček, koji je stigel oružanu silu monarhije.

Na terasi pred cirkvom zišli su se odlični učestnici (pohoditelji) sprevida. Sa previšnjeg dvora bili su nazočni nadvojvode Ferenc Ferdinand, Oto, Ferencz Salvator, Rainer, ter princ Filip Sachsen-Coburg i Gotha. Njemačkoga cara je zastupal admiral Stana Kvester s kapetanom Hermanom Pleskottom. Okolo 1 vure dopeljalo se Njegovo Veličanstvo s adjutantom grofom Paar-om vu jednoj, a Bolfras i pobočni adjutant major pl. Wessely vu drugoj ekvipaži. Vu dvorani za sjednice vu palači mornarice blagoslovil je plebanoš mornarice Urednicek pokojnika na što odnesli su mornari raku vu cirkvu. Raku je kincila ratna zastava, križ od karamfilja i gjurgjicah, a na zastavi ležal je admiralski škerljak i sablja. Za rakom stupala je rodbina pokojnikova, zamjenik mu viceadmiral barun Spann prijašnji njegov zamjenik i suradnik admiral Eberan sa svimi oficiri i činovnici odjela mornarice.

Njegovo Veličanstvo i nadvojvode išli su za ovima. Vu cirkvi je apostolski vojni vikar biskup dr. Belopotoczky uz veliku asistenciju blagoslovil mrtvoga, a za tim prenesli su mornari raku vu presbiterij, postavili ga pred glavnim oltarom na katafalk. Njegovo Veličanstvo smjestilo se s jedne strane i za njim nadvojvode, a na drugoj strani zastupnik njemačkoga cara i druge ličnosti.

Nazočni bili su najvišesi dvorski službenici, zajednički ministri, magjarski minister zemaljske obrane barun Fejérváry, grof Kielmansegg, prezeš zajedničkog vrhovnog računarskog dvora grof Hohenvart, prezeš austrijske delegacije grot Thun s podprezešom vitezom Javorskim, članovi delegacije

njemački poklisar grof Eulenburg, španjolski poslanik markiz Hoyes, veliko-britanski poklisar Sir Horace Rumbold, vnogi poslanici i vojni attachi stranijskih orsagov, generalitet, prezeš zastupničke hiže Abrahamovicz s podprezešom Kramaržem, prezeš akademije znanosti dr. Eduard Suess i drugi.

Iza blagoslova odpjevana je tužaljka i sprevod je išel črez glavne vulice bečke do Belvedera, gde su pod zapovjedničtvom zbornog komandanta grofa Uezkülla vojničke počasti izkazane.

Na večer ob 9 vuri odpremljen je mrtvec vu Pulj i vu kapeli Madonna del Mare pokopan.

Nj. Veličanstvo povrnulo se nakon toga uz oduševljeno klicanje naroda vu previšnju palaču.

Prije nego se raka zaprla, došla je deputacija odsjeka mornarice pod vodstvom podadmirala Spanka ter nakon kratke molitve položila preljepi vėnec s pantlekom s nadpisom:

»Odsjek mornarice svomu slavnomu admiralu«.

Nekaj prije nego su ceremonije započele, pristupili su njemački admiral Koester i njemački vojni punomoćni oberster grof Moetke k raki i položili vėnce po nalogu njemačkoga cara i njemačke mornarice. Pantleki imali su nadpis: »Car Vilim II.« i »carska njemačka mornarica prijatelj i slavnomu vodji vu tugi i veselju sjedinjene c. i kr. mornarice.«

Papinski jubilej.

Iz Budimpešte javljaju: Na novu godinu 1898. slaviti će sv. otec papa Leo XIII. svoj šestdeseti jubilej, od kako je prvu mešu služil. Na taj dan služiti će sv. Otec diamantnu mesu. Ovu rėdku svetčanost proslavili će velikim sjajem vse katoličke cirkvene občine. a vu Budimpešti služiti će se toga dana vu svih cirkvah svetčana službe božje, naročito pako vu budimskoj cirkvi sv. Matije, vu koju će knez-primas Vaszary osobno celebrirati svetčani mešu. Papinskij jubileum proslavili će i sva katolička društva i klubovi.

Najmenjša republika vu Evropi.

Vnogim ne će biti niti po imenu poznata. To je maleno selce Goust vu gorujim Pirenejima vu franczkom departementu Basses Pyrénées. Selce se to nahadja 954 metra nad morjem visoko blizu španjolske medje. Vu vsem ima tu 70 ljudi, koji sačinjavaju samostalnu občinu. Žnjimi upravlja posebno poglavarstvo sastojeci od najstareših izmedju njih. Ljudi su vrlo miroljubivi, delavni kak črvi i zdravi. Gotovo svi dožive visoku starost. Nedaleko se nahadja kupališće Les-Eauks-Chaudes, ter kupališćini gosgoti pohadaju navadno i Goust kakli državnu rėdkost.

Hovanje penězov vu godini 1898.

Vu proračum financijalnog ministarstva vpeljan je za kovanja penězov i izmjenu kovine izdatak od 10,319.538 for., dočim je dohodek ustanovljen sa 10,240.996 for.

Kovalo se bude sljedeće fele peněz:

komada:	kruna:
780.000 cekinah po 20 kruna	= 15,600.000
200.000 " po 10 "	= 2,000.000
50,000.000 po 2 filira	= 1,000.000
5,000.000 filira	= 50.000
Skupa 55,980.000 vu vrdnosti od 18,650.000	

Zlatni penezi kovali se budu koli od zlata, što će ga privatne stranke pridonesti, toli od zlata što ga rudnici dajo. Srebro, koje domači rudnici dobavljaju, plača država sa 57 forinti 1 kilogram. Subvenciju od 10 for., po kilogramu ter diferenciju medju izmjenbenom i prodajnom cėnom pokriti će država iz novčanog dobička.

Nova fabrika vu Bosni.

Prošlog tjedna otvorena je vu Tesliću fabrika dioničkog društva za preradjivanje drvah. Uredjena je tak, da se more godimice do 60.000 tona suhoga drva preraditi (predelati), ter je prema tomu to najveće industrijalno poduzeće vu okupiranom području. Fabrika je spojena sa tračnicama sa državnom bosanskom željeznicom, a uz to ima fabrika vu svom okružju cėlu mrežu tračnicah, koje vode vu šume, čime se olehkočuje pribavljanje materijala i promet produktov. Otvorenju bili su nazočni civilni namjestnik barun Kutschera, viši činovnici bosanske vlade i ravnatelji društva. Tom prigodom upravljani su na Nj. Veličanstvo kralja Ferencza Jožefa I. na Nj. Veličanstvo cara Vilima II. poklonstveni pozdravi, na kojih su vladari brzojavno zahvalili.

Dobre žepne i stėne vure za fal cėne moći dobiti pri *Pollak Bernatu vurararu* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se *uzimljeju vure takaj* za popravke za fal cėnu.

Nekaj za kratek čas.

Kuliko je van ?

Jeden, medju sedem grčkim mudraci, vu jednoj navadnoj šetnji, nalazil se je s jednim gizdavim mladićom, koga zapita: Budite tako dobri, rečite, mi, kuliko je vur? Mladić: (oholno) Tuliko, da vole napajaju na pastari:

Mudar: Onda se jako čudim, da ste još tu.

Vu jednom selu Medjimurja.

Dva dobri pajdaši su se v krėmi k jednom stolu seli. Jeden predlog napravi, da budu još jednoga litra pili.

II. Pajdaš: Niti za Boga, dragi brate!

I. Pajda: Meni bi jako drago bilo, da bi mi dopustil još jednoga litra platiti.

II. Pajdaš: Nemaram, naj ti se volja spuni.

Szlamck J.

Nekaj za kratek čas.

Zabava veselim i batrivenej žalostnim. Priredil Glád Ferencz školnik. Izdanje tiskare Fischel Filipa (Strausz Šandor), *cėna 50 kr.* Vu maloj ovoj knjižici sabrano je vnogo šale i dosjetke, pak se za fal cėnu, kaj košta, — more vsakomu osobito preporučiti.

Knjižara i stamparija

Strausz Šandora

Čakovec.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

aGbona árak. — Ciena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frttól	frtig
Buza	Pšenica	12.	—
Zab	Zob	6.	—
Rozs	Hrż	7.	—
Kukoricza uj	Kuruza nova	5.40	—
» » ó	» stara	6.	—
Árpa	Ječmen	6	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.	—
Sárga » »	» žuti	5.30	—
Vegyes » »	» změšan	5.30	—
Lenmag	Len	7.50	—
Bükköny	Grahorka	5.	—

Nyiltér.*

E rovat alatt közlöttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt sat. (mintegy 140 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban sat.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen, házhoz szállítva, valamint mintákat postafordulattal küldik **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5

József főherczeg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.
Fülöp szász Coburg-Gothai herczeg ő kir. fensége szállítója.
Sürgönyezim : **Gottschlig Budapest.** Telefon 57—86.

GOTTSCHLIG tea-, rum- és cognac-nagykereskedő
AGOSTON Budapest

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám,
RAKTÁRAK:

IV. Váci-utca 6. sz. a „Mandarinhoz“ VI., Andrássy-ut 23. „Hong-Cong városához“
a Városház-tér mellett a kir. opera átellenében

IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán a „Japán nőhöz“

Kivitelei pinczék:
X., Kőbánya, Füzér-utca 9. szám.

Bizományi raktár: Csáktornyán

Strahia Testvérek uraknál.

Közvetlen behozatalu valódi kínai és orosz karaván-teák Jamaica-, Brazíliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett. **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

922 1-5

PERLAK KÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGA.

2648/1897.

Hirdetmény.

Perlak község előljárósága közhirrre teszi, hogy a község tulajdonát képező:

1. Marhavágatási díjak szedési joga
2. Halászati jog, továbbá
3. Utczák kivilágítására szükséges köolaj szállítása és lámpások kezelése

1897. évi december hó 27-én délelőtt 10 órakor a község házában 1898, 1899 és 1900 évre bérbe fognak ad ni.

A feltételek a községi irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Perlakon, 1897. december 4-én tartott képviselőtestületi közgyűlésből.

Zala József
jegyző.

924

Glavina András.
bíró.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Torragoná s. a. l.
- Legjobb
- bevásárlási forrása

Raktár:
Strahia Testvérek

uraknál.
Csáktornyán.
Poharakintú kimérés a
HACKL-féle vasuti vendéglőben.

814 20-20

Korcsma és üzletátadás!

Domásineczen, jó helyen levő

korcsma és vegyes-kereskedés

előnyös feltételek mellett azonnal eladó.

Bővebben értekezhetni a tulajdonos

Deutsch Jakabnál
Domásineczen.

913 3—3

787 26—26

503 7—37

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER
Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölésnek alkalmazták küszövényei, csúznál, tag-szagatásnál és meghűtésnél és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyarkorta Horgony-Liniment olvevés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlási alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzát van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czogjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT** (Thüringia).

Árverési hirdetés.

A perlaki kir. bíróság mint tkvi hatóság által közhírré tétetik miszerint Hergár Istvánnak mint a szt-máriai templom misealapítvány kezelőjének Amadori Rafael végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 245 frt tőke, ennek 1895. május hó 15-től járó 8% kamatai 39 frt 45 kr. per 8 frt 80 kr. végrehajtás kérelmi, 12 frt 20 kr. végrehajtás foganasítási és 10 frt 30 kr. árverési kérelmi költség behajtása végett a n.-kanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. bíróság) területén levő az a.-miháloveczi 78 sz. tjkvben foglalt I. 90. 423, 805, 810, 1449, 1444, 1459, 1785, 2180, 2689 hrsz. ingatlanok s hozzátartozó legelő és erdő illetmény 429 frt. becsértékben az u. o. 143 sz. tjkvben foglalt II. 1664, 2018, 2022 hrsz. ingatlanok együttesen 92 frt becsértékben Alsó-Mihálovecz községhezánál

**1897. évi december hó 30. napján
d. e. 10 órakor**

dr. Kemény Fülöp utóajánlata folytán Grész Alajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésenel fognak adatni.

Kikiáltási ár a fent kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értecpapirban kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva 30 nap alatt a másodikát, ugyanattól 60 nap alatt a harmadikát, ugyanattól 90 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

A Perlaki kir. bíróság tkvi hatósága.

Perlak, 1897. évi szeptember hó 21-én.

923 1-1

1122/vh. 1897,

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíróság 1897. évi 8862/p. 97. számú végzése következtében dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvéd által képviselt az alsó-muraközi takarékpénztár javára Mihocsek András csehovecki lakos ellen 100 frt s jár. erejéig 1897. évi november hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 frtra becsült 4 darab lóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 9346/p. 1897. számú végzése folytán 100 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi december hó 27. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 48 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig a helyszínen, vagyis Csehoveczen leendő eszközölésére

1897. évi december hó 29. napjának délutáni 2 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. 926

Perlakon, 1897. évi deczemb. hó 14-én

Stern Frigyes,

kir. bír. végrehajtó.

Hirdetés.

Alsó-Lendva nagyközség részéről a kertek alatti patak 1413.19 méter hosszúságú 5729.33 köbméter föld kiemeléssel történendő kitisztogatása elrendeltetvén, — folyó 1897. évi december 27-ik napjának délelőtti 9 órájkor megejtendő árlejtés útján fog kiadatni; — mire vállalkozók tisztelettel meghivatnak.

Az árlejtési feltételek Alsó-Lendván a városházban megtudhatók.

Baranyay Kálmán

városi jegyző.

Toma János

városbíró.

915 2-2

Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak

Pollák Bernát

óras és ékszerész Csáktornyan.

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra, arany-, ezüst- és chinai- ezüst-áru raktárát,

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcso árak mellett.

Beliczára r. k. népiskolához, egy tanító kerestetik.

Fizetése: államsegélyből 400 frt.

Pályázati határidő: 1898. január hó 1.

Okleveles tanítók kérvényeiket küldjék alulírott iskolaszéki elnökhöz.

Berk Felix

plébános.

925